

UNIVERSITAS **MAGASINET**

TEMA: RELIGION

TRO, HÅP OG KJÆRLIGHET

Da Universitas møtte Kjell Frølich Benjaminen og Erik Skjelnæs ved huset deres på Teisen i Oslo sto de begge og ventet på å ta oss imot. Den ene i inngangsdøren, den andre i verandadøren, i etasjen over. Mennene som var det første homofile paret til å gifte seg i Den norske kirke fortalte at de endelig følte seg akseptert av religionen de er en del av. De har delt livet i 36 år, og blitt motarbeidet av trangsynte holdninger og homofobi i like lang tid.

Det er umulig å snakke om religion uten å anerkjenne at religionens makt har blitt brukt til årelang undertrykkelse av mennesker som Erik og Kjell. Mennesker blir fortsatt drept i krig motivert av religion. Det er også disse historiene som dominerer nyhetsbildet. De skrikende overskriftene som skapes av det ekstreme og radikale drukner alle de mer moderate stemmene.

De fleste religiøse er jo ikke radikale, men helt vanlige mennesker. Og hvilken rolle spiller egentlig religion i en ung nordmanns liv? I fjor meldte 41 000 mennesker seg ut av kirken i Norge. Likevel tilhører 71, 5 prosent av Norges befolkning fortsatt Den norske kirke, ifølge kirkens egen statistikk. Vi er kanskje ikke så sekulære som en skulle tro. I tillegg

finnes det over 600 000 mennesker som har valgt å finne svar i andre tros- og livssynsamfunn enn kirken, viser tall fra Statistisk sentralbyrå.

Religion utfyller en rekke funksjoner i menneskers liv. Der jeg som ikke-religiøs finner samhald rundt bordet under lønningsspisen etter jobb, finner andre samhald i moskeen, kirka, tempelet eller bedehuset. Der jeg leter etter svar på de store spørsmålene gjennom diskusjoner med venner og bekjente, leter andre i religiøse tekster. Der jeg finner mening med livet i jobb og vennskap, finner andre den meningen i religiøse retningslinjer og bønn.

Livsmening henger sammen med selvforståelse og identitet. Religion er en viktig identitetsfaktor for mange nordmenn i et samfunn som får et stadig bredere spekter av ulike religioner. Det finnes rundt 150 kvekere i Norge, mot rundt 150 000 muslimer, men menneskene i hver gruppe deler likevel en rekke fellestrekk. De tror. For samhald, for svar, og for tilhørighet. I dette magasinet ønsker vi å fortelle nettopp disse historiene. Om dem som tror, fordi troen har en betydning for dem som mennesker, eller for samfunnet som helhet.

SIGNE ROSENLUND-HAUGLID
magasinredaktør

KRISTINA KVAMMEN
magasinfotosjef

REPORTASJEN
DE SOM SPARER SEG
side 4 til 7

PORTRETET
HOMOFILT EKTESKAP
side 8 til 11

ESSAYET
UNG MUSLIM I NORGE
side 4 og 5

PORTRETTSERIE
UNGE RELIGIØSE
side 14 til 19

M PÅSKEQUIZ

HENRIK GLÆVER QUIZMASTER OG QUIZBOKFORFATTER

April

- Hva er de neste fire ordene i dette diktet av Bjørnstjerne Bjørnson:
*I den det gamle faller,
i den det ny får feste;
det volder litt rabalder,
-dog fred er ei det beste,
men at man noe vil.*
- Hvilken duo står bak sangen April Come She Will fra 1965?
- I hvilken TV-serie, med blant andre Amy Poehler og Chris Pratt på rollelista, spiller Aubrey Plaza rollen som April Ludgate?
- Hva heter de påskerelaterte helligdagene som alle faller i april i år?
- Og hvilken av disse dagene er en markering av Jesu siste måltid med disiplene?

Skam

- Hva heter regissøren og manusforfatteren til P3-serien Skam?
- Thomas Hayes, kjent for å spille William i Skam, spiller for øyeblikket i en krimserie på TV3. Hva heter den?
- Hvilken komikerduo, som også har en veldig populær podcast, var aktuelle med showet "Skammer seg" i 2015?
- Hvilket år skamklypte Britney Spears seg?
- Hva heter hardrockbandet fra Jæren i Rogaland som ledes av Terje Røthing, kjent fra Kaizers Orchestra?

Donald

- Hvem tok over som programleder for TV-serien The Apprentice etter at Donald Trump ga seg?
- En av veiene som går langs Blindern campus deler navn med gata Donald Duck bor i. Hva heter den?
- Hvem spiller rollen som Donald "Don" Draper i TV-serien Mad Men?
- Hva heter den norske tegneserietegneren som er kjent for å tegne både forsider og historier for Donald Duck & Co?
- Hva er artistnavnet til rapperen Donald Glover, som også er kjent for sin rolle i TV-serien Community?

Oslo

- I hvilke av Oslos 15 administrative bydeler ligger henholdsvis Blindern, Westerdals (Campus Vulkan), og Politihøgskolen?
- Hvem synger "Oslo, du er liten til å være så stor" i en sang fra 2000?
- Hvilken pågående konflikt var Oslo-avtalen fra 1993 en del av?
- Hvem spilte Pelle i Døden på Oslo S fra 1990?
- Hvilke tre restauranter i Oslo har minst én michelin-stjerne?

- Jeg velger meg april
- Simon & Garfunkel
- Parks and Recreation
- Palmsøndag, Skjærtorsdag, første og andre påskedag
- Skjærtorsdag

- Julie Andem
- Elven
- Tusvik og Tønne
9. 2007
- Skambank

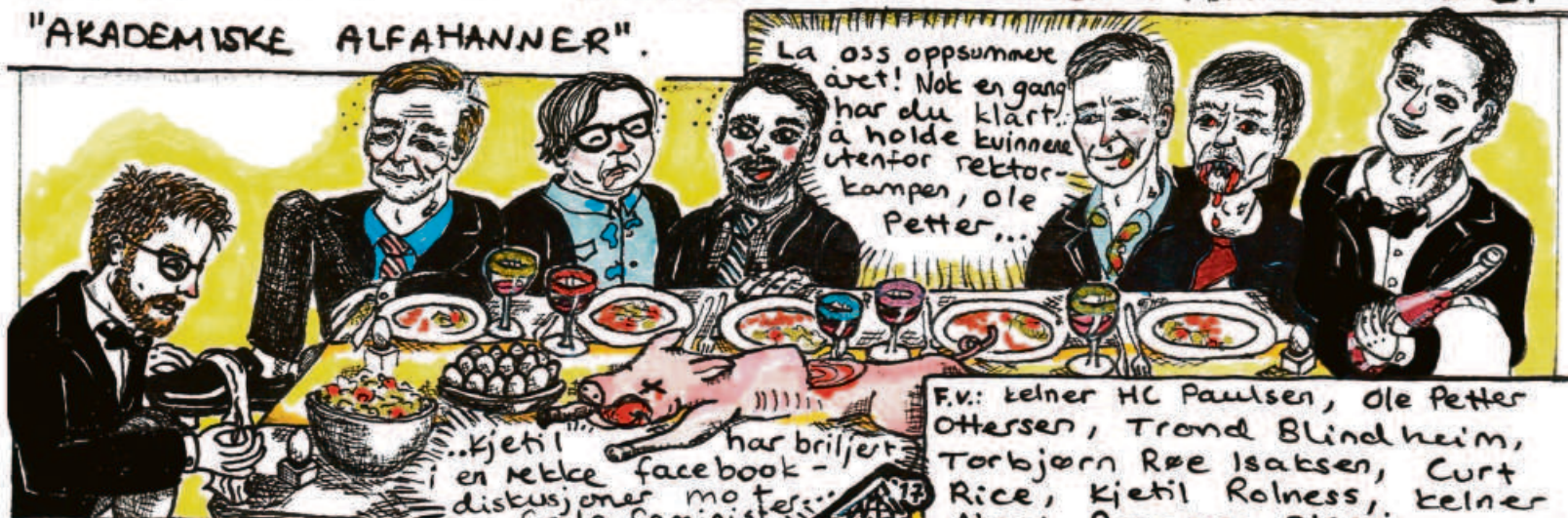
- Arnold Schwarzenegger
- Apalvien
- John Hamm
- Arvid Midthun
- Childish Gambino

- Nordre Aker, Grünerløkka og Frogner
- Lars Lillo-Stenberg
- Israel-Palæstina-konflikten
- Håvard Bække
- Stattholdergården, Kontrast & Maaemo

UNIVERSITAS' PÅSKEKRIM 2017:

FANGENS DILEMMA

DET ER DUKET FOR DEN ÅRLIGE PÅSKEMIDDAGEN I MANNENETTVERKET "AKADEMISKE ALFAHANNER".

tekst: TORGEIR MORTENSEN, BIRK TJEIÐFLAAT HELLE og MADIS RANDEN illustratør: TANJA SILVESTRINI

Klarer du å løse gåten? Send inn hvem du tror morderen er og hva som er motivet. Riktig svar og beste motiv vinner premie. Svar sendes til universitasdesk@gmail.com
Fasit publiseres på universitas.no på påskeaften

DEN SOM VENTER PÅ NOE GODT...

Å VENDE MED SEX FØR EKTESKAPET VIRKER FOR MANGE GAMMELDAGS. MEN I LANDET SOM ER VERDENSMESTRE I ONE-NIGHT-STANDS, ER DET KANSKJE NOE AV DET MEST RADIKALE DU KAN GJØRE.

tekst: HÅVARD RØSÆG foto: EIRIK JACOBSEN

SAMTALEGRUPPE: Annenhver mandag leder Benjamin Åkerlund (til venstre) en samtale om tro for menighetens medlemmer. – Folk sier vi kristne er hjernevaska, men er det noen som er det, er det jo de som følger strømmen. Her med Michelle Kapstad og Torkel Hansen.

– **Det finnes** noen kristne internat-skoler i USA der alle venter med å ha sex, men istedenfor vaginalsex, har de analsex. For meg er tanken om at gud blir sint på deg hvis du gjør det vaginalt, men at bakveien er ok, helt idiotisk.

Benjamin Åkerlund er ikke sjenert. 21-åringen sitter i kollektivet på Grünerløkka og greier ut om om sexlivet sitt – det vil si, hans ikke-eksisterende sexliv – med stort engasjement. Under stuebordet ligger en godt brukt bibel. Filosofistudenten har tatt et valg: Selv om han ser ut som en over middels kjekk Carlings-modell og har hatt kjæreste i over ett år, lar ikke Skien-gutten seg friste av sine seksuelle drifter. Eller forresten:

– Jeg legger jo merke til om det går en pen jente forbi, men jeg er vant til at det ikke er noe jeg agerer på, sier Åkerlund.

Etter å ha vokst opp i en altomfattende pinsemenighet i Skien, har religionen blitt Benjamins bærebjelke i livet. Men legg fordømmene om abortmotstandere, homofilihat og evolusjonsskepsis til side. Åkerlund venter kanskje med sex, men konservativ er han ikke. I hvert fall ikke etter at han fylte 16, og troen han hadde vokst opp med ikke lenger ga ham svarene han lette etter. Evolusjonsteorien han lærte på skolen virket en dag sannere enn den sannheten mange i kirken forholdt seg til. Han brøt med Pinsemenigheten, men har fortsatt «et sterkt ønske om å følge Jesus». Derfor er Benjamin fortsatt jomfru.

– **Jeg har hatt** flere klienter med problemer som følge av at de har ventet med sex.

Siv Gamnes er det man kan kalle en «sexpert»: I over 20 år har hun jobbet i Sex og Samfunn, og driver nå sin egen sexologklinikk i Oslo sentrum. Hvorvidt det å spare seg er en god idé er opp til hver enkelt, mener Gamnes, men hun legger ikke skjul på at det kan være lurt å prøve hverandre ut også før bryllupsnatta.

– Par som venter har ikke hatt muligheten til å bli å fysisk kjent med hverandre før ekteskapet. De har et vennskapsforhold, og når de først skal ha sex er ikke følelsene helt på plass. Bryllupsnatta blir bygget opp som en kjempejulaften med masse gaver, men når den først kommer blir det ofte skuffende, sier Gamnes.

Likevel mener sexologen at forventningene må være der – sex skal jo være spesielt.

– For de fleste par er et sexlivet veldig viktig, mange omtaler det som limet i forholdet. Det er ofte det som skiller et godt vennskap fra kjæresten. Men når forventningene bygger seg opp over veldig lang tid, kan de bli urealistiske og selve opplevelsen kan bli skremmende, sier Gamnes.

Hun legger til at en fort kan angre på alt en har gått glipp av om sexen viser seg å ikke være fullt så fabelaktig.

Siden han som 15-åring måtte ta valget – å ville eller å vente – har ►►

SEXY FØR EKTESKAPET: Benjamin Åkerlund forteller at han har god selvtillit og at han ikke trenger sex for å føle seg attraktiv. – Jeg er jomfru og snart 22 år. Jeg vet at det ikke er vanlig, men jeg føler meg ikke utenfor. Jeg har ikke tatt noen skade av det valget.

«Jeg tror ikke sexen blir noe «bedre», men det vet jeg jo ingenting om.»»

Benjamin Åkerlund, venter med sex

en og gjør som alle andre.

FLERE TALENTER: – Du har så mye mer å gi verden enn å pløye ned så mange som mulig. Du har faktisk fått talenter og en gudegitt tid her på jorda, som du kan bruke til noe annet godt enn å tro at du er en gud i senga. For det er

◀ Benjamin derimot vært mer redd for å gå glipp av den ene spesielle, enn en rekke hete netter.

– Jeg tenkte ikke da som jeg gjør nå, men samvittigheten min sa at det var riktig å vente, og det bør jo være nok, sier Åkerlund.

Han skjønner godt at folk synes det er rart, men om noen spør er Benjamin «åpen som en bok». Det har han mest av alt fått respekt for, kanskje på grunn av hans pragmatiske tilnærming til temaet. 21-åringen har landet på to hovedargumenter: Et religiøst, og et «rasjonelt», som han kaller det.

– Alle er enige om at det finnes moralske grenser for seksualitet, vi er bare uenige om hvor de skal gå. Utroskap, for eksempel, er jo ikke en god ting. For meg handler dette om integritet. Jeg har venner som ikke lever som jeg gjør, og det har jeg ingen problemer med – men ofte opplever de komplikasjoner som jeg unngår. Jeg har ikke noe drama med andre mennesker fordi vi hadde en one-night-stand og hun ville noe annet enn jeg ville, sier Åkerlund.

Det var den rasjonelle grunnen. Den religiøse, mener Åkerlund, er litt vanske-

ligere å forstå.

– Når jeg venter med å ha sex er det for å helliggjøre ekteskapet. Det handler mer om å gjøre ekteskapet spesielt enn at sexen skal være spesiell. Jeg tror ikke sexen blir noe «bedre», men det vet jeg jo ingenting om, sier han og flirer.

Kristengutten fnysrer av folk som sammenligner sex med å klø hverandre på ryggen. Tvert imot er sex det mest intime og fysiske man kan gjøre, og nettopp derfor hører det hjemme i ekteskapet – denne «hellige unionen mellom to personer som virkelig elsker hverandre».

– **Jeg fridde** ikke fordi jeg kjente at jeg ikke klarte å holde meg lenger. Jeg fridde fordi jeg ikke trengte mer tid til å vite at jeg ville tilbringe hele livet mitt med henne, sier Morten Eikli (28).

«Henne» er Camilla (26), også Eikli. Fra kaféstolen ved siden av mannen kommer et smilende «ditto». For ett og et halvt år siden kunne de, begge «halvkjente i det kristne miljøet», puste lettet ut. Endelig var de gift – begge med jomfrudommen i god behold. Det har selvfølgelig ikke bare vært lett.

DETTE SIER BIBELEN...

- I Første Mosebok sier Gud at mannen skal «[...] forlate sin far og sin mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.»
- Men det er apostelen Paulus som advarer mest om «å drive hor» i sine brev:
- «Hold dere langt borte fra hor! All synd som et menneske gjør, er utenfor kroppen. Men den som driver hor, synder mot sin egen kropp.» (1. kor 6,18)
- «[...] for å unngå hor skal hver mann ha sin kone og hver kvinne sin ektemann.» (1.kor 7,2)
- «[...] dersom de ikke kan være avholdende, må de gifte seg. For det er bedre å gifte seg enn å brenne av begjær.» (1.kor 7,9)
- «Hor, all slags urenhet og grådighet må det ikke engang være tale om hos dere. Slikt sømmer seg ikke for hellige.» (Ef 5,3)

kilde: bibel.no

– Da vi var midt oppi det som kjæresten, tenkte vi: «Åh, kan vi ikke bare gifte oss i morgen?». Men vi gikk jo heller ikke rundt som seksuelt frustrerte bomber som var på randen av å eksplodere hele tiden, forteller Morten.

Ekteparet ler av hverandres kommentarer mens de beinflørter under bordet, og duoen virker veldig komfortable med å brette ut om livets større størrelser: tro, sex og kjærlighet. Stemmen de har er viktig, mener de, for at unge skal få vite at det er greit å stå imot sexpresset.

– Jeg ønsker at folk skal forstå at vi ikke er rare. Vi er bare helt vanlige personer som har en tro, og som har tatt et valg om å vente med sex, sier Camilla.

De to hadde vært gode venner lenge, eller «friendzoned» som Morten kaller det, da de etterhvert fant ut at det fantes grobunn for noe mer. Men begge hadde fra tenårene bestemt seg for å vente med sex. Det gikk ikke lang tid før kirkeklokene ringte – likevel avviser paret at de kun hadde kåtskap i tankene.

– Det er kanskje en av de delvis sanne mytene om kristne: At de gifter seg tidlig fordi de vil ha sex. Men det handler jo

EVIG TROSKAP: I gifteringene til Camilla og Morten Eikli står det henholdsvis «snuskelusken» og «fjosken». – Tanken var at vi skulle se på det om 50 år og kanskje bli litt flau, forteller Camilla og ler.

«Vi gikk jo ikke rundt som seksuelt frustrerte bomber som var på randen av å eksplodere hele tiden.»

Morten Eikli, tidligere jomfru

er du mest sannsynlig ikke, fastslår Morten Eikli. Her med kona, Camilla Eikli.

like mye om kultur – det har jo skjedd en kjempeendring i ekteskapsalder generelt, der tanken er at man skal leve livet til det fulle før man forplikter seg. Sex kan for all del ha noe å si i visse tilfeller, men det er en forenkling av troen vår å si at det er det det skyldes, sier Morten.

For ikke-kristne forholder romantikk i 2017 seg nokså ukomplisert: Vi matcher med hverandre på Tinder eller ligger sammen på nach – og hvis ingen angrer etter en stund, blir vi sammen. Tilbake i kollektivet raljerer filosofistudenten Åkerlund over det overfladiske hedonist-samfunnet vi lever i.

– *Hvordan dater man egentlig når man ikke kan ha sex?*

– Jeg møtte kjæresten min i en bursdag. Der snakket vi sammen, rett og slett, i timevis. Jeg syntes hun var dødspen og gøy å prate med, sier Åkerlund.

Kjæresten er også kristen, og Åkerlund forteller at det kommer til et punkt der man må snakke sammen om grenser. For eksempel er loftsleiligheten han bor i kun et guttekollektiv – han og kjæresten kommer ikke til å flytte sammen før de er gift.

– Viktigste av alt er det å snakke om hvorfor vi venter. Hvis vi gjør dette for at noen andre i kirka skal være tilfredsstillt, er det en teit grunn.

De to turtelduene ble enige om at de ville gjøre det for deres egen del. Da er det en del ting som ikke går. Åkerlund forteller at de har de samme følelsene som alle andre, og derfor må holde seg lenger unna kanten.

Han har ikke noe prinsipielt imot onani, så lenge porno ikke er involvert, men både oral- og analsex er utelukket. Kysning derimot – det er innafor.

– Det er sikkert noen kristne som sier at man burde holde seg unna klining også, men det må jo være lov, synes jeg, sier Åkerlund og flirer.

Willy Pedersen er professor i sosiologi, og bekrefter at også klining kan bli for drøyt for en del kristne. I 2014 undersøkte han kristendommens innvirkning på seksuallivet, og konklusjonen var slående:

– På alle nivåer av seksuell utforskning – klining, å ta på hverandre, samleie – hele spekteret, er kristne mer forsiktige. De

mest aktive kristne har samleiedebut to år senere enn ikke-kristne, sier forskeren.

I undersøkelsen regnet halvparten av de spurte seg som mer eller mindre kristne, og ti prosent som svært kristne. Blant ikke-kristne rapporterte kun to prosent at de begynte å ha sex året de giftet seg, mens blant svært kristne er tallet 16 prosent. Gjennomsnittlig hadde kristne hatt rundt fire seksualpartnere etter fylt 28, mot ikke-kristnes elleve.

Benjamin Åkerlund venter fortsatt på ubestemt tid, men han er ikke utålmodig. For ham er det ideelt å kun ha én partner gjennom livet, og da trenger ingenting å rushes. Forventningene er avslappa:

– Jeg tror det blir vakkert å dele det med den personen jeg elsker når den tid kommer, sier Åkerlund.

Og ifølge ekteparet Eikli er det er sant som de sier: Den som venter på noe godt, venter ikke forgjeves. Som godt gifte avkrefter de at sexen blir dårligere.

– Sexolog er jo ikke en beskytta tittel, så som sexolog mener jeg at god kommunikasjon gir god sex, og det er nettopp det vi har jobba mest med: Å snakke med

hverandre og forstå hverandre, sier Morten Eikli. Han flirer, men han mener det han sier: Sex blir mer lidenskapelig om man er lidenskapelig opptatt av hverandre, forteller han.

Likevel innrømmer paret at de selvsagt ikke har et prikkfritt sexliv. Camilla forteller at hun i begynnelsen følte seg rar fordi hun hadde lyst på sex. Var det ikke mannen som skulle mase, og kona som skulle nekte? Men slike tanker tror hun ikke er spesielle for kristne. På spørsmål om hvilke forventninger hun hadde, blir Camilla småspydig:

– Hva var dine forventninger til sex? Jeg tror ikke jeg hadde noen som andre ikke har. Jeg trodde det kom til å bli fint.

Morten legger til adjektivene «kleint» og «godt», og understreker at begge har vært seksuelle vesener hele sitt liv. Han synes sex-fokuset er noe overdrevet:

– Våre tanker om ekteskapet preger sexen vår mer enn sexen preger ekteskapet, sier Morten.

Camilla blir imponert over ektemannen:

– Det var egentlig veldig fint sagt.

magasin@universitas.no

FØRSTE MØTET: Bare to uker etter at Kjell og Erik møttes, ble Kjell invitert med hjem til Erik på familiestevne i Hardanger- som kamerat vel og merke. – Jeg spiste og spiste, og var så mett. «Du må smake på ho Hildas dravle!» spise dette, den beste dravlen i hele Hardanger, mimrer Kjell.

STØRST AV ALT ER KJÆRLIGHETEN

FOR 30 ÅR SIDEN OPPLEVDE KJELL OG ERIK AT GJESTER FORLOT FESTER DE DELTOK PÅ I FRYKT FOR Å FÅ AIDS. I DAG FØLER DE SEG ENDELIG AKSEPTERT AV KIRKEN DE ER EN DEL AV.

tekst: INEBORG GRINDHEIM SLINDE foto: KRISTINA KVAMMEN

Kirkeklokkene har slått tolv slag, og januar har blitt februar. Eidskog kommune er omkranset av et stummende vintermørke og bare de sterkeste stjernene klarer å trenge igjennom tåken. Den snøkledd oppkjørselen til murkirken i bygden er derimot opplyst av et flammende fakkelhav. Inne i kirken, som er dekorert med hvite blomster for anledningen, sitter folk tett i tett på kirkebenkene. All dekorasjon er hvit med unntak av alterduken. Den er dekket av alle regnbuens farger.

Foran alteret står Kjell Frølich Benjaminsen (63) og Erik Skjelnæs (70), kledd i bunad. Etter 36 år er det deres tur. Presist klokken 00.01 gir de hverandre sitt ja, og blir det første homofile paret som gifter seg i kirken. Seremonien avsluttes med at forloveren leser et stykke fra det første Korinterbrevet i bibelen.

– Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten, leser forloveren med høy og klar stemme.

I en romslig stue på Teisen sitter Kjell og Erik. De er omringet av blomster – i hver krik og krok står en bukett. Mange av dem henger litt med hodet, og vitner om at det snart har gått en måned siden

natten Kjell og Erik ble erklært til rette ektefolk.

– Det føles som en stor seier at vi blir akseptert av kirken. Jeg blir inkludert i fellesskapet og ikke lenger ekskludert fordi det er en side ved meg som er «annerledes», sier Kjell.

Ekteparet forteller energisk om de hektiske forberedelsestidene før midnattsbryllupet, med halve Medie-Norge hengende på slep. For det nygifte paret var det eneste alternativet å gifte seg i kirken, men veien har vært lang og krevende.

For Kjell og Erik begynte det hele med et tilfeldig møte en forsommerkveld på homsebaren Metropol.

– **Det er vel** du som husker best historien om hvordan vi møttes? sier Erik og skotter bort på Kjell.

Det var rundt midnatt den 31. mai 1981 de første ordene ble utvekslet mellom dem. Kjell hadde lagt merke til den kjeffe og solbrune Erik, som snakket østlandsdialekt med en litt annerledes og mykere «r». Kjell var overbevist om at Erik var italiensk, og nektet å tro på Erik da han fortalte at han var en innflytter fra Hardanger. Praten gikk lett og de ble enige om at Kjell skulle ringe Erik dagen etter. ▶▶

sa en tante. Jeg tok den første skjeen og det var så kvalmende. Hele slekten sto og så på at denne østlendingen skulle

« – Det var jo litt spennende. Er han fortsatt interessert? Eller hadde vi det bare hyggelig den dagen? Jeg ringte og ingen tok telefonen. Endelig kom jeg igjennom. «Hei, det er Kjell», sa jeg. Han svarte: «Hei du. Jeg har ikke tid til å snakke med deg. Hadet», forteller Kjell mens han fikler med giftringen.

Heldigvis tok ikke den katastrofale telefonsamtalen knekken på selvtilliten til Kjell. Dagen etter ringte han tilbake, og det viste seg at Erik hadde vært på jobb. De avtalte å møtes igjen, denne gangen hjemme hos Erik. Da Kjell kom på besøk ble han møtt med en tannbørste og en invitasjon til å flytte inn, for å kompensere for den brå avvisningen.

De flyttet ikke sammen den dagen, men det tok ikke mange månedene før Kjell forlot oppvekststedet på Oslo vest for å flytte sammen med

«Vi kunne plutselig ikke bli invitert til selskap fordi de andre var redde for å få aids.»

Erik Skjelnæs

Erik på den andre siden av byen – langt borte fra bekjentes spørrende blikk og kommentarer.

Huset de valgte å bosette seg i, ligger litt diskret til i en rolig del av Oslo. Den stille gaten blir bare forstyrret av en malende katt som smyger seg rundt beina på de besøkende.

På en kraftig trekommode i stuen står en rekke bilder av familie og venner, men ingen bilder av det nygifte paret sammen. Kjell og Erik sitter i hver sin ende av den grå skinnsofaen mens de forteller.

– Vi har kanskje vært litt for forsiktede. Det har nok preget oss. Jeg var redd for å være provoserende, sier Kjell.

Mens andre par holder hender på fest, kunne man sjeldent merke at Erik og Kjell var mer enn kamerater.

– Man kunne plutselig ikke bli invitert til selskap fordi de var redd for å få aids, eller gjester kunne gå fordi det kom noen homofile i selskapet. Så klart det er sårende. Det gjør vondt å høre at noen går fra et selskap på grunn av oss, som er helt vanlig men-

nesker. Da vil vi gjerne ikke holde hender og kysse på hverandre, men oppføre oss helt naturlig, forteller Erik.

– *Ble dere aldri provosert av å bli så urettferdig behandlet?*

– Når man får en paraply i hodet midt på gaten, og så får man en knyttneve midt i kjeven, blir det til at du klarer å vende det andre kinnet til. Du lærer deg til å takle det... glemme det. Jeg er nok litt der; er det sånn, så er det sånn, sier Erik bestemt.

Stigmaet rundt homofili var lenge stort. Den seksuelle legningen var noe Erik og Kjell ikke hadde snakket åpent om til venner eller familien da de ble kjærester på 80-tallet. I familiesammenheng ble det akseptert, men det ble aldri snakket høyt om og de ble presentert som kamerater.

– Dette stigmaet ble enda verre utover 80-tallet. Da ble de første menneskene smittet av hiv og aids i Norge. Og de var homofile menn.

– Aids ga folk et påskudd til å stå i frykten for homofile. Det de før hadde fryktet ble plutselig reelt, sier Kjell.

Han forteller at han syntes at de negative holdningene til homofili var verst i denne perioden.

Erik, som var godt kjent med det homofile miljøet i Oslo, mistet mange nære venner til hiv og aids

– Jeg var på sykebesøk og satt på dødsleiet til mange av vennene mine. Da kunne sykepleieren få litt fri, og jeg kunne sitte og passe på. Det var mange som ikke ville være i nærheten av meg hvis de visste at jeg hadde vært i nærheten av aidssyke mennesker, sier Erik

Utover 90-tallet og 2000-tallet snudde pendelen. Homofiles rettigheter ble sterkere og holdningene i befolkningen endret seg gradvis. Da begynte Kjell å leke med tanken om ekteskap.

– Jeg fridde for noen år siden, begynner Kjell å forklare, men han kommer ikke langt før Erik bryter inn.

– Noen år? Noen?

For 16 år siden gikk Kjell ned på kne for å fri til Erik. Til svar fikk han at Erik ikke ville gifte seg før vielsen kunne foregå i kirken. Erik forklarte at det bare var kirken som var et alternativ. Hvis de ikke giftet seg der, kunne de like gjerne leve og bo sammen som ugifte.

– Da tenkte jeg: det skjer jo aldri! sier Kjell og ler.

Selv om de ikke går på gudstjeneste

REDD FOR SPØRSMÅL: – Så jeg noen kjente, gikk jeg alltid litt bak Erik. «Hvorfor går du alltid bak meg?» spurte Erik. H jeg. Jeg var litt feig til å begynne med, men jeg var redd for spørsmål. Hva skulle jeg si? mimrer Kjell med en liten la

HOMOFILES RETTIGHETER I NORGE

1972: Straffeloven mot homoseksualitet blir opphevet. Det blir innført lik lavalder for homo- og heteroseksualitet.

1977: Norsk Psykiatrisk Forening opphever homoseksualitet som sykdomsdiagnose.

1978: 42 prosent av den voksne befolkningen mener at homoseksuelle ikke bør få jobb som lærer i grunnskolen eller bli leger.

1978: Kirke- og undervisningsdepartementet garanterer full rettssikkerhet for åpne homofile lærere i skolen.

1979: Fulle rettigheter blir innført for homofile i forsvaret.

1983: Det første aidsrelaterte dødsfallet i Norge.

«Hvordan skulle jeg forklare hvem det var, tenkte
tetter.

TILBAKEBLIKK: – Du kunne bli slått ned på åpen gate: jævla homofil kunne de si. Var man i selskap reiste kanskje noen seg opp og gikk: «Er det noen homofile her? Da vil vi gjerne gå». Ja, så gikk de. Enkelt og greit, forteller Erik om hvordan det var å være homofil på 80-tallet.

HETS: Hvis man skulle på restaurant var det gjerne noen som ropte: "Fy faen, jævla homo. Skal dere inn her?" Det var nok noe jeg kunne vært foruten.

TRO: – Kirkegårder er et sted med rom for meditasjon i en hektisk hverdag, forklarer Kjell og Erik. På kirkegården har paret hatt mange og viktige samtaler opp gjennom årene.

hver søndag, har kristendommen hele tiden vært en viktig del av livene deres.

Kirken har vært et sted hvor man kan be en ekstra bønn hvis noe er vanskelig, og et samlingssted for dåp og konfirmasjon. Til tross for at både Kjell og Erik har følt en sterk tilhørighet til kirken, har kirken på sin side vært svært krasse mot homofile.

– Det var flere ganger jeg holdt på å melde meg ut av kirken, for eksempel etter at jeg møtte Erik, og begynte å akseptere meg selv. Men min mor som fremdeles levde da, ba meg om å fortsette å være med. Så glad var jeg i min mor, og vanskeligere var det ikke. Men jeg synes bare det var vanskelig å bli behandlet slik av kirken. Hvis man trekker den linjen de sto for, kunne man nesten si at jeg skulle brenne i helvete, og det er en ganske tøff ting å høre. Er jeg en del av noe slikt? Men jeg tenkte at kirken ikke skulle frata meg troen min. Dermed meldte jeg meg ikke ut, forteller Kjell.

Erik vurderte aldri å melde seg ut av kirken, og ga en streng beskjed til Kjell da ting var som verst.

– Jeg sa til Kjell at om du går ut, har du i alle fall ikke noe du skulle sagt. Men står du fast, så kan du kanskje diskutere det med dem, så kan vi kanskje komme frem til en enighet om at vi kan få lov til å gifte oss en eller annen gang, sier Erik.

Tiden gikk, og etter hvert gikk det som Erik sa. Den 30. januar ble den nye liturgien som åpnet opp for likekjønnede ekteskap vedtatt. Etter så mange år kunne Kjell og Erik endelig bli viet av en prest. Da hadde de ingen tid å miste.

– Det var Kjell som sa; da blir vi først ute til å gifte oss. Jeg tenkte at vi skulle gjøre det på dagen, men han ville ha det 00.00, sier Erik.

Kjell forklarer leende at han har konkurranseinstinkt og at han absolutt ville være først. Han begynte å leke med ideen om et midnattsbryllup. Ikke lenge etter var innbydelsene sendt, og det var duket for bryllup.

Selv om Kjell og Erik har fått mest positive kommentarer etter bryllupet, har også mange valgt å protestere mot kirkenes nyvunne likestilling av homofile og heterofile. Kun et par uker etter at den nye liturgien trådte i kraft, hadde allerede 1100 personer meldt seg ut av kirken.

– Jeg synes det er synd at kirken mister så mange medlemmer for en kamp som ikke har noe med troen å gjøre. Man tror jo ikke på homofili og ikke-homofili, sier Kjell tankefullt før han legger til:

– Størst av alt er jo kjærligheten. Det er der vi ender opp, og det burde være det definerende begrepet for kirken.

magasin@universitas.no

1988: 20 prosent mener at homofili bør forbys ved lov.

1993: Stortinget vedtar partnerskapsloven som gir lesbiske og homofile par de samme rettigheter og plikter som heterofile par har gjennom ekteskapet. Unntaket er rett til adopsjon av barn og mulighet til å inngå partnerskap i kirken.

1994: 40 prosent er negative til at personer i homofile parforhold skal få adgang til å formalisere sitt samliv tilsvarende det vanlige ektepar har.

2005: Et markert flertall ønsker like rettigheter for lesbiske og homofile: 69 prosent for, 26 prosent imot.

2008: Stortinget vedtar en felles ekteskapslov som gir lesbiske par og homofile par mulighet til å gifte seg, lovendringen gir også adopsjonsprøvningsrett for samkjønnede par og rett for lesbiske par til assistert befruktning.

2017: Kirken åpner opp for å vie likekjønnede par.

MELLOM TO VERDNER

Å VÆRE EN UNG MUSLIM I NORGE ER OFTE SOM Å LEVE ET DOBBELTLIV.

illustrasjon KRISTINA KVAMMEN

Hver lørdag morgen satt vi i den lokale moskeen, i en halvsirkel rundt en eldre hafiz. En hafiz er en som har memorisert Koranen, og som ofte får tilliten til å undervise og preke til barn og unge i moskeen. Vi var på den tiden en guttegjeng på brinken av tenårene. I møte med puberteten og ungdomsperioden var det på tide å lære om god seksualmoral, avståelse fra alkohol og gudfryktighet. Den gode muslimen skulle dannes.

På vei til og fra moskeen var stemningen likevel helt annerledes i guttegjengingen. Vi var mindre opptatt av religion, og mer opptatt av å snakke om den planlagte lørdagsfesten, og om hun fine jenta i klassen skulle dukke opp. Alle våre virkelige interesser var materielle og verdslige. Det slo meg allerede da hvor stor selvmotsigelsen mellom livene våre i og utenfor moskeen egentlig var.

World Value Survey har publisert et nytt forskningsprosjekt hvor de har spurt hele årskull av 16-åringer i Oslo og Akershus om religion og religiøsitet. Blant ikke-muslimsk ungdom, også de fra kristne familier, kom det tydelig fram at religion ikke var like viktig for de unge som for foreldregenerasjonen. Muslimsk ungdom derimot svarte i større grad at de var like religiøse som sine foreldre. Dette er svar jeg mistenker bunner mer i lojalitet enn oppriktighet. Ifølge den samme undersøkelsen ser mange unge muslimer mer på religion som en identitetsmarkør, enn som et sett med leveregler.

Slik var det også for meg. Mye av det religiøse innholdet gikk inn det ene øret og ut det andre. Til tider fant jeg det til og med moraliserende og frastøtende. Likevel følte jeg meg hjemme i mitt muslimske miljø. Det handlet ikke nødvendigvis om religion, men om tilhørighet.

Mange unge muslimer føler lojalitet til en gruppe de selv mener er utsatt i både mediene og offentligheten. De kjenner fra innsiden hvor fin en muslimsk familie, eller et muslimsk miljø, kan være. Sam-

holdet i storfamiliene, de gode måltidene under høytiden ramadan og fellesskapet i moskeen har gitt mange både gode barndomsminner og gode familieverdier. Moskémiljøer har nemlig litt andre sosiale regler enn det norske samfunnet. I moskeen er individualismen forkastet, og man blir omfavnet av et varmt og kjærlig miljø. Moskégåere kaller hverandre «brødre» og «søstre» selv om de verken er biologiske søsken, fra samme opprinnelsesland, eller i det hele tatt har hilst på hverandre før.

Denne betingelsesløse nærheten er noe jeg husker som utrolig tiltrekkende da jeg var yngre, ofte i kontrast til det norske ikke-muslimske miljøet som jeg ofte følte manglet samhold. Jeg husker eksempelvis fortsatt da jeg som ni-åring var på besøk hos en venn fra min ikke-muslimske vennegjeng, og han skulle smøre noen brødskiver for oss. Han ropte etter «Trude» for hjelp. Igjen satt jeg og lurte på hvem denne «Trude» var, og ble helt satt ut da jeg fant ut at dette var hans egen mor. For en kald og upersonlig måte å henvise til moren sin på, tenkte jeg! Anekdotisk som det er, føler jeg at det på mange måter fanger en viktig forskjell i kultur. Og nettopp kulturforskjeller kan være med på å forklare hvorfor mange unge muslimer i dag har en mye sterkere lojalitetsfølelse til sine eldre, enn det norske ikke-muslimske ungdommer har til sine.

Men lojaliteten til den «demoniserte» foreldregenerasjonen har likevel ikke vært uproblematisk.

I psykologien brukes begrepet kognitiv dissonans om en person hvis holdninger og adferd ikke samsvarer med hverandre. Teorien ble presentert og popularisert av psykologen Leon Festlinger, som mente at denne dissonansen skapte et ubehag i den gitte personen, ofte i form av skyld eller skamfølelse. En måte å løse denne dissonansen overfor omverdenen på, som en ung muslim i Norge, er å leve et dobbeltliv.

På ukedagene var mange unge muslimer i miljøet presentable og

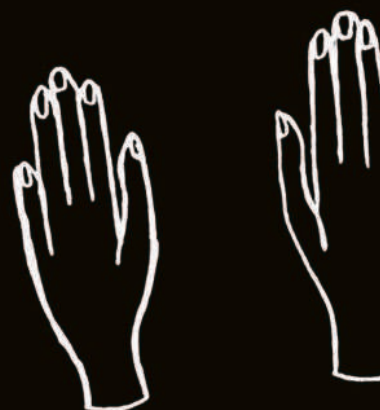
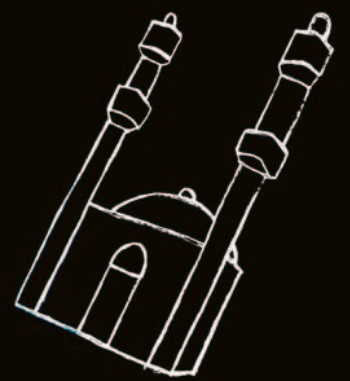
ordentlige overfor både foreldre og nærmiljøet. Helgene skulle derimot i all hemmelighet brukes til å drikke, ha sex og rive seg løs fra noe av den religiøse kontrollen i hverdagen. Slik kunne man i det minste tilfredsstille omverdenen, uten at man selv kanskje løste, eller trengte å løse, sine egne indre konflikter med dette dobbeltlivet. Følelsen av brutt ære og selvrespekt var like fullt til stede et eller annet sted i selvbevisstheten.

Det umulige forsøket på å tilfredsstille to paradoksale verdener var også noe jeg selv var nødt til å delta i, men det var kun for å tilfredsstille min omverden, og spesielt familien. Til tross for å ha kommet fra en konservativ muslimsk familie, hadde jeg aldri noen kvaler med verken alkohol eller sex utenfor ekteskapet. Ingen av disse idealene hadde smittet over på mine faktiske holdninger, og jeg mente tidlig at denne moralismen var både utdatert og forkastelig. Jeg var likevel nysgjerrig på hvordan de unge rundt meg som slet med disse kvalene faktisk håndterte og rasjonaliserte det. Responsen var ofte at de ikke ville snakke om det. Det var rett og slett for ubehagelig å knytte antatte holdninger med faktisk adferd.

Med årene skled gjengen, meg selv inkludert, mer og mer ut av moskémiljøet og tilbrakte heller lørdagene slik ikke-muslimsk ungdom ofte gjør. Til tross for årevis med religiøs utdanning både hjemmet og i moskeen.

Livet som en ung muslim i Norge er ofte en sirkel av ungdommelig utforskning etterfulgt av anger og skam. Det er et forsøk på å møte kravene til to verdener som ikke bare er forskjellige, men veldig ofte selvmotsigende også. Et eller annet sted på veien må unge muslimer bestemme seg for hvilken livsstil de identifiserer seg mest med. For meg var det aldri den islamske.

tekst
HANAD MOHAMED
ALI

ENER

TROENS BETYDNING

GODT OVER FIRE MILLIONER
NORDMENN HAR VALGT Å
TILHØRE ET RELIGIØST SAMFUNN.
VI HAR SNAKKET MED FEM AV
DEM OM HVILKEN ROLLE
RELIGION SPILLER I DERES LIV.

tekst: **MARKUS SLETTOLM** og **JULIE BRUNDTLAND**
foto: **SYLVIA-ANGÉLIQUE CULVIN** og **XUEQI PANG**

Mens norske medier skaper overskrifter om høyreekstremisme og radikal islam, ønsker vi å løfte frem dem som ikke får like mange oppslag. De unge religiøse som tror av egen lyst og vilje, fordi troen har en helt spesiell betydning for dem og deres hverdag. Tolv prosent av den norske befolkning er medlem av andre trossamfunn enn Den norske kirke. Det er over 600 000 mennesker. Hvem er de, hva tror de på og hvorfor?

ISLAM

- Islam er den nest største, men også yngste av verdensreligionene, og ble til på Den arabiske halvøy på 600-tallet.
- Troen på Koranen som guds ord og Muhammad som guds største og siste profet er grunnleggende i islam.
- I 2016 var det 148 189 medlemmer av islamske trossamfunn i Norge.

Kilde: Store norske leksikon og Statistisk sentralbyrå

— GUD ER SOM OKSYGEN

MUNIBA ER 21 ÅR, MUSLIM OG HAR FLERE GANGER MERKET NETTTROLLENES VREDE. LIKEVEL LAR HUN SEG IKKE PÅVIRKE AV HETS FRA HVITE MENN SOM PUSHER FEMTI.

På trappa utenfor moskeen øst i Oslo hilser Muniba Ahmad på noen barn som skal inn. De snakker urdu, men man forstår likevel at de har respekt for den 21 år gamle jusstudenten som de siste årene har markert seg i det offentlige, blant annet gjennom debatter med Hege Storhaug. Muniba vil ikke at det skal fremkomme hvilken moské Universitas møter henne ved.

– Jeg vil ikke at moskeen skal havne i bråk for ting jeg mener i offentligheten.

– Jeg har alltid hatt en tro, men jeg begynte å praktisere troen på en voksen måte i 13– 14-årsalderen. Da skjønnte jeg at dette var riktig for meg, sier hun.

På ungdomsskolen gikk ikke Muniba med hijab. Det var ikke egentlig et bevisst valg, men på pilegrimsreise i 10. klasse fant hun ut at hun ville begynne med det.

– Jeg ventet til videregående, for jeg var litt redd for reaksjonene til folk rundt meg om jeg plutselig begynte med sjal, sier hun.

I begynnelsen var ikke sjalet et tema, og hun tenkte ikke over at hun hadde noe på hodet.

– Plutselig var det et problem, og man snakket om å forby hijab. Men forbud er jo for ting som er dårlige, er de ikke? sier hun.

Det er ikke mange muslimer som går på jussen med Muniba.

– En gang traff jeg en medstudent som var veldig kristen. Da er det som en barriere som faller, for man deler noen av de samme opplevelsene, selv om man ikke tilhører samme religion, forklarer hun og legger til at hun nesten bare har hatt positive samtaler med andre på studiet om religionen sin.

– Har du opplevd mye ubehagelig på grunn av religionen din?

– Det var en gærning som truet med å «kutte av bandasjehuet mitt» en gang. Det har vært noen situasjoner der hvite menn som pusher 50 har hetsset meg, men jeg har vært veldig heldig og fått mye støtte fra de rundt meg.

Religionen er veldig viktig i hverdagen for jusstudenten. Hun ber fem ganger om dagen, og er i moskeen flere ganger i uken.

– Hvor viktig er islam for deg?

– Jeg har alltid syntes det spørsmålet er litt rart. Gud er det som får hjertet mitt til å pumpe, det er han som holder meg levende. La meg stille deg et spørsmål: hvor viktig er oksygen for deg? Islam handler om å elske gud, kort og greit. Han gjennomsyrrer livet mitt på alle måter.

MOTE: – Den store forskjellen på min generasjon og foreldregenerasjonen er at vi kler oss mer vestlig. Jeg håper denne gule hijaben gjør seg godt på bilder.

– I MØRKET SER MAN LYSET BEST

ROM FOR ALLE: Den katolske kirken er en verdenskirke, og er derfor veldig multikulturell. Her samles østeuropeere, asiater og afrikanere, og messen blir holdt på mange språk. – Vi forenes i det vi har felles. I tradisjon, messe og tro, sier Mathias.

DA MOREN HANS DØDE BLE MATHIAS SINT PÅ GUD. DET SKULLE IKKE GÅ LENGE FØR HAN INNSÅ HVOR RAR DEN TANKEGANGEN EGENTLIG VAR.

Mathias Ledum (21) er aktiv i St. Olav katolske menighet i Oslo, både med jobb som katekesekoordinator og altertjener. Som kateket koordinerer han trosopplæringen for de unge i menigheten. Som ministrant hjelper Mathias presten i liturgien. Den rollen har han hatt siden han var elleve år gammel.

– Tjenesten har nok gjort at jeg har holdt meg nære kirken og troen hele tiden.

Inngangsporten til den katolske tro fikk han gjennom moren sin. Hun er filippinsk og tok med seg religionen fra hjemlandet hvor storparten av befolkningen er katolikker.

For to år siden opplevde Mathias en troskrise.

– Jeg mistet moren min. Jeg kunne ikke redde henne og følte derfor at gud ikke var der lenger.

Etter at moren gikk bort ble Mathias sint på gud.

– Jeg bygde en mur rundt meg selv og tenkte at gud kunne være på utsiden og at jeg etter hvert kanskje ble klar til å gå ut. I denne perioden gjorde jeg mange dumme ting, som jeg i ettertid angre på.

Det gikk imidlertid ikke mange ukene før han kjente savnet etter å ha gud i livet sitt igjen. Han innså at det var troen som hadde båret ham gjennom de tøffeste tidene.

– Det er i mørket at lyset blir enda tydeligere. På samme måte så jeg gud enda tydeligere da livet var på sitt mørkeste. Lidelsen førte familien vår sammen. Vi følte en større omsorg og takknemlighet for hverandre, til tross for at det som skjedde hadde skapt dype sår.

Gud var kanskje enda mer tilstede enn før.

– Jeg kjente savnet etter kirken og måtte tilbake. Etter skriftemålet hvor jeg tilsto de handlinger jeg angret, ble jeg flere tonn lettere og følte at denne forsoningen var inngangsporten tilbake igjen til kirka og et liv nærmere gud.

– **Selv om folk** dør og det er trist, så tror jeg vi blir gjenforent en dag med de kjære vi mister på jorda. Det hjelper naturligvis å vite i sorgprosessen.

– *Det må være en fin måte å hedre din mor på, gjennom troen hun også hadde?*

– Det gir meg trøst å leve ut troen som er både hennes og min samtidig.

KATOLISISMEN

■ Retning innen kristendommen som er organisert i Den katolske kirke. Følger også Den katolske kirkes tradisjon og tros lære.

■ Katolisismen vokste fram som en egen trosretning etter delingen av kristendommen i den latinske og ortodokse kirke i 1054.

■ Ifølge kirkens egne estimater bodde det omlag 200 000 katolsk døpte i Norge i 2014.

Kilde: Store norske leksikon

KLAMRER SEG TIL KORSET

SOM SOLDAT I FRELSESARMEEN DRIKKER IKKE SON-DRE ALKOHOL. MEN OM VENNENE HANS DRAR PÅ BAR, BLIR HAN MED OG NYTER MUNKHOLM.

FRELSSESARMEEN: Soldater i Frelsesarmeen går med uniform. Sondre bærer sin med stolthet. – Vi skal være en armé som kjemper mot ondskap.

Sondre Krumsvik (21) legger et brunt gripekors av tre, en pussefille og en pakke Fishermans Friend på bordet i studentboligen. På veggen over gaming-PCen henger det et krusifiks.

Griepkorset symboliserer Jesus. Fishermans Friend-pakken kaller han den hellige ånde, og pussekluten bruker han til å holde brillene rene.

– Pussekluten symboliserer faderen, som ser alt.

Han har et tilsynelatende ironisk forhold til egen tro, men bak humoren ligger det en dypere mening.

– Griepkorset, pussekluten og Fisherman Friend-pakken symboliserer den hellige treenigheten. Symbolikk er viktig i troshverdagen min, for jeg har vanskelig for å visualisere ting, sier han.

Sondre er vokst opp i, og har sitt åndelige hjem, i Frelsesarmeen. De har slagordet «suppe, såpe, frelse».

– Dette henger sammen med det sosiale engasjementet. Frelsesarmeen ble grunnlagt i slumområdene øst i London, og før man prekte guds ord, skulle man sørge for at folk var mette og rene.

Han avbryter seg selv og løper ut på kjøkkenet.

– Da er det kanelboller her ute! roper han til Johan, som han deler kjøkken og gang med, før han kommer tilbake med nystekt bakverk.

– Ingen skal dra herfra sultne, sier han.

Den 21 år gamle lektorstudenten legger ikke skjul på at det til tider har vært tøft å ha en så sterk tro som han har.

– Jeg ble kalt både konservativ og from på videregående. Men jeg var på mitt mest konservative på den tiden, som også kan forklare hvorfor jeg var sosialt isolert. Jeg passet ikke inn i klassen, sier han med den vante latteren i stemmen.

Etter videregående studerte han sosialt arbeid, men i praksis på en institusjon for unge narkomane knakk han sammen.

– Da begynte jeg å tvile på gud, sier han, tar en lang tenkepause og legger til:

– Man er litt i tvil i ny og ne. Tror jeg virkelig på det her? kan jeg spørre meg. Men jeg konkluderer alltid med: Hvorfor ikke? Jeg ser ikke noe lokkende ved ateismen. Jeg liker å lese i bibelen, og jeg liker de verdiene jeg har vokst opp med.

FRELSSESARMEEN

- Internasjonalt, kristent trossamfunn stiftet av William og Catherine Booth i 1865.
- Er virksom i 126 land med godt over én million medlemmer.
- Trossamfunnet til Norge i 1888 og har i dag omtrent 20 000 medlemmer her til lands.
- Kjent for sitt sosiale engasjement, og driver blant annet behandlingstilbud for rusavhengige kalt «Gatehospitalet».

Kilde: Store norske leksikon

TROR PÅ LYSET I ALLE MENNESKER

HOS KVEKERNE ER DET ROM FOR REFLEKSJON OVER RELIGIØSE OG ETISKE SPØRSMÅL, ER-FARTE LARA. DERFOR KAN HUN VÆRE NON-THEIST OG FORTSATT KALLE SEG TROENDE.

Lara Wik (26) tror ikke på gud og kaller seg ikke kristen, men er fullt ut en kveker. Da kvekerne ikke har en trosbekjennelse eller læresetninger er det stor åpenhet om teologiske spørsmål, og innenfor den mer liberale retningen er det flere som ikke tror på gud.

– Kvekerdommen er en åpen religion. Det er ingen som forteller meg hva jeg skal tro på.

Lara ble kjent med mange religioner i oppveksten. Hun ble sendt i anglikansk og katolsk barnehage. Frøet til hennes identitet som kveker ble sådd allerede i første klasse på barneskolen, da hun begynte på kvekerskole hjemme i Delaware, USA.

– Jeg syntes det var så fint med fellesskapet de forskjellige trossamfunnene hadde. Som barn er det ganske vanskelig å forholde seg til hva som er riktig når det er så mange uttrykk for troen.

Da hun kom i konfirmasjonsalder ble hun sendt på protestantisk konfirma-

sjonskurs. Lara valgte likevel å ikke stille som konfirmant.

– Hvis jeg ville ha en tro så ville jeg at det skulle være ekte. Jeg var fortvilet over at noen skulle fortelle meg hva jeg skulle tro på.

Gjennom hele videregående hadde hun en lengsel etter trossamfunnene og tilhørigheten hun hadde opplevd som barn.

– Jeg var på leting. Jeg prøvde buddhistisk meditasjon og mye forskjellig annet.

Da hun tok bachelor studerte hun religionshistorie og religionsfilosofi.

– Valget av studieretning tror jeg kom av en lengsel etter å finne tilbake til et trossamfunn.

Ved slutten av studiene bestemte hun seg for å prøve kvekertroen på heltid. Hun flyttet inn i et kvekerkollektiv i Atlanta, Georgia, hvor alle var aktivister. De hadde felles middager og

andakter. Fra dette året begynte Lara å regne seg som kveker. Lara jobbet frivillig i et advokatfirma som jobbet mot dødsstraff, og forsøkte å hjelpe mennesker som har fått den mest alvorlige straffen man kan få i USA.

– Er det folk som har gjort så fryktelige ting at det ikke er noe av det gode igjen i dem? Det tror ikke jeg.

KVEKERSAMFUNNET

- Det norske kvekersamfunnet har rundt 150 medlemmer, på verdensbasis er det cirka 400 000.
- Halvparten av dem er i Afrika, landet med flest registrerte kvekere er Kenya, med 146 300 (2012).
- Det norske kvekersamfunnet startet i 1814 da norske sjømenn som hadde vært fanger under Napoleonskrigene kom hjem og startet å praktisere i Norge

Kilde: Friends World Committee for Consultation

VIKTIG SYMBOL: Kvekerne legger ikke vekt på ytre uttrykk for troen gjennom påkledning eller pynt. Lyset er likevel noe som går igjen som symbol da det representerer det indre lyset alle mennesker har i seg.

SITTER PÅ GULVET. For å ta avstand til det tydelige klassesillet i India ble det bestemt at hvis man kommer til tempelet så sitter man på gulvet sammen med de andre for å vise solidaritet. – Om selv kong Harald kommer på

SETNINGEN SOM FORANDRET ALT

EN ÅPENBARING I TEMPELET
RYDDET OPP I IDENTITETS-
KRISEN TIL HARVIR KAUR.

– **Det var ubalanse** inni meg. Ingenting var «smooth sailing».

Harvir Kaur (22) er nestleder i Unge Sikher og jusstudent på Universitetet i Oslo. Harvir er oppvokst utenfor Drammen, men snakker punjabi i tempelet og hjemme. Da hun var tenåringsopplevde hun imidlertid at de ulike rollene skapte en uro inne i henne.

– Jeg fikk et passivt forhold til sikhismen. Jeg forsøkte å finne identiteten min og ble derfor opp tatt av andre ting.

Harvir sa til moren sin at hun trengte en tur til India, og de dro til hennes familie som bor i Punjab. Målet var å løse identitetskrisen hennes.

– Fordi Punjab er så annerledes enn Norge, får man en avstand til seg selv. Man får en vekker. Jeg hadde tid til å tenke over hvorfor jeg følte meg så alene om mine meninger og følelser, selv om jeg hadde mange mennesker rundt meg.

I byen Amritsar finner man tempelet Harmandir Sahib, det åndelige og kulturelle senteret for sikhismen.

– Tempelet der er yndlingsstedet mitt. Den fir-kantede bygningen rundt er laget av marmor. Tempelet i midten som er laget av gull heter Darbar Sahib. Det har innganger til alle fire himmelretninger for å symbolisere at alle i verden er velkomne.

Mellom hovedtempelet og bygningene rundt er det et basseng. Over høytalerne hører man sikhpoesien sunget med musikken til å akkompagnere.

– Jeg gikk der og hørte en eller annen linje som traff meg skikkelig. Det føltes som svaret på alt. Det var svaret på alle spørsmålene jeg hadde stilt meg selv de siste fem årene i livet mitt. Jeg innså at grunnen til at jeg ikke har følt at jeg hører til noe sted, er fordi jeg har vært passiv til sikhismen. Det er der jeg hører til. Jeg trodde jeg kom til å finne støtte for tankene og følelsene mine et annet sted, men det er i sikhismen jeg hører til.

Dette er første gang Harvir snakker høyt om «Eureka»-opplevelsen i tempelet. Det er så personlig at hun ikke forventer at noen forstår. Etter den opplevelsen har hun aldri sett seg tilbake.

magasin@universitas.no

SIKHISMEN

- Sikhenes religiøse lære oppsto i et nordindisk bhakti-miljø, som forkastet hinduismens ritualer og kastesystemer og i stedet la vekt på yoga, et indre liv preget av mystikk og forestillingen om en enhetlig, altomfattende guddom.
- Sikhismen deler grunnleggende trekk med hinduismen, for eksempel læren om karma og gjenfødelse.
- I Norge finnes det rundt 3323 medlemmer av sikh-menigheter.

Kilde: Store norske leksikon og Wikipedia

besøk må han også sitte, forklarer Kaur.

”

Jeg føler meg veldig heldig som muslim i Norge, forteller Zubair Ahmed. Her får jeg praktisert religionen min fritt, uten å være redd for å bli undertrykket. Da jeg var i Egypt som utvekslingstudent i 2015, merket jeg at mange av moskéene var tomme. Før var det vanlig at man samlet seg der utenom de faste bønnetidene, og man kunne snakke fritt med imamene. I dag er dette helt utenkelig, imamene får kun lov til å snakke på vegne av staten.

Marianne Demmo, fotograf i Universitas